

Oslo 27. oktober 2009

Norsk Psykologforenings innspill til Helse- og omsorgskomiteens behandling av Statsbudsjettet for 2010

- Psykisk helsehjelp med lav terskel i kommunene

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2010 er oppløftende. Budsjettet signaliserer styrket innsats for forebygging og tidlig hjelp. Dette er viktige skritt sett i lys virkelighetsbeskrivelsen både i Norges Forskningsråds evalueringsrapport om Opptrappingsplan for psykisk helse (juni 2009) og Nasjonalt Folkehelseinstituttets rapport om befolkningens psykiske helse (Rapport 2009:8 Psykiske lidelser i Norge: Et folkehelseperspektiv). Sistnevnte dokumenterer kostnadene ved psykiske lidelser både for samfunnet og den enkelte. Ikke minst det faktum at depresjon er samfunnets dyreste lidelse totalt sett, har vakt berettiget oppsikt.

Viktig trekk ved statsbudsjettet

- Statsbudsjettet varsler et løft for psykisk helsearbeid i førstelinjen.
- Regjeringen angir for første gang en tydelig definisjon av psykisk helsearbeid i kommunen. Definisjonen omfatter både forebygging, behandling, rehabilitering og psykososiale støttefunksjoner.
- Den påbegynte satsingen på rekruttering av psykologer til kommunen foreslås videreført og styrket.
- Regjeringen vil komme tilbake til Stortingets anmodning om ”... å utrede behov og forankring av et tverrfaglig psykisk helsearbeid i kommunene”. (Vedtak nr. 122, 9. desember 2008). Dette vil skje når Stortinget har behandlet St.meld. nr. 47 (2008-2009) Samhandlingsreformen, men regjeringen fremhever i budsjettet at det *blant annet er behov for å utrede en klarere lovfesting av kommunens ansvar for å yte psykisk helsetjeneste.*
- Regjeringen viderefører og styrker innsatsen for å løfte frem brukermidvirkning. Dette er helt avgjørende for å utvikle god og livsmestringsfremmende psykisk helsehjelp.
- Regjeringen styrker innsatsen på rusområdet, både forebygging og tidlig hjelp.

Psykologforeningens forslag

I tillegg til de viktige skritt regjeringen tar med statsbudsjettet for 2010, anbefaler Psykologforeningen

1. Å lovfeste kommunalt tverrfaglig psykisk helsearbeid og innlemme psykologer i kommunehelseloven som lovpålagt yrkesgruppe
2. Å utrede en robust finansieringsordning for psykologer i kommunene.
3. Å øke bevilgningen til rekruttering av psykologer i kommunen med 20 mill. kroner i 2010

Begrunnelse:

- Etter at øremerking av midlene til kommunalt psykisk helsearbeid opphørte, er det allerede registrert at 16 % av kommunene kutter det psykiske helsetilbudet (ref Prop 1 S 2009-2010, s 302).
- Psykologer er ikke en lovpålagt personellgruppe i kommunehelseloven, slik leger (ca 4500), sykepleiere, jordmødre, helsesøstre, og fysioterapeuter (ca 4000) er det. Dette til tross for at yrkesgruppen er den helsepersonellgruppen som er spesialutdannet innen psykisk helse. Regjeringen har i 2009 bidratt til at studiekapasiteten til psykologer er øket med 30 plasser. Det er viktig at denne økte ressursen kommer befolkningen til gode i form av lett tilgjengelig psykisk helsehjelp.
- Stortinget bevilget i 2009 20 mill. kroner til rekruttering av psykologer til kommunene. Dette vil være tilstrekkelig for at ca 40 kommuner kan få støtte til rekruttering av psykolog. Da Helsedirektoratet utlyste disse midlene i sommerferien fikk de til tross for svært kort søkandsfrist inn så mange som 110 søknader. Regjeringen har foreslått å videreføre og styrke denne bevilgningen med 10 mill. kroner i 2010. Det er svært positivt at bevilgningen styrkes. Psykologforening mener imidlertid at søkandsmengden tilsier at det er behov for en styrking av bevilgningen på minimum 20 mill. kroner i 2010. Etter tre år må stillingene fullfinansieres av kommunene. Vi mener det er svært god grunn til å frykte at tilbudet bygges ned igjen når tilskuddsmidlene fra staten opphører.
- Dagens finansieringsordninger for kommunal helsetjeneste gjør at legetjenester og fysioterapitjenester i stor grad er statlig finansiert og koster kommunen relativt lite, i forhold til yrkesgruppens lovpålagte ansvar for allmenntilleggs og annen helsehjelp. At psykologhjelp i kommunen skal fullfinansieres over de kommunale rammetilskuddene, representerer etter vårt syn en diskriminering av psykiske helseplager sammenliknet med fysiske. Det bør derfor allerede nå vurderes hvordan psykologtjenester i kommunene skal finansieres for å bli et stabilt tilbud til befolkningen. ·
Allerede sommeren 2008 anbefalte Helsedirektoratet (IS-1565 Psykologer i kommunene- barrierer og tiltak for økt rekruttering) at en ordning med driftstilskudd og takst/refusjonssystem bør utredes. Forslaget er foreløpig ikke blitt fulgt opp fra departementets side. Slik vi ser det er forslaget helt i tråd med Samhandlingsreformens intensjoner om å utvikle lover og finansieringsformer som styrker primærhelsetjenesten.

Konklusjon

Norsk Psykologforening oppfordrer Helse- og omsorgskomiteen til;

- Å be regjeringen legge frem forslag til lovfesting av kommunalt tverrfaglig psykisk helsearbeid og innlemme psykologer i kommunehelsesloven som lovpålagt yrkesgruppe
- Å be regjeringen nedsette et utvalg som kan utrede finansieringsordninger for en kommunal psykologtjeneste. Finansieringsordningen bør ha som mål å sikre stabil rekruttering av psykologer til landets kommuner og bidra til å styrke forebyggende, behandlende og rehabiliterende psykisk helsearbeid med lav terskel.
- Å foreslå at Stortinget øker bevilgningen til rekruttering av psykologer i kommunen med 20 mill. kroner i 2010.

Med vennlig hilsen
Norsk Psykologforening

Tor Levin Hofgaard
President